

Sv. Mária Egyptská

Plinio de Oliveira

5. apríla 2020 ✝ Svätec týždňa ✝ Svätec na apríl

Životopisné údaje:

Svätá Mária Egyptská, nazývaná tiež hriešnica, žila štyridsaťsedem rokov na púšti činiac pokánie v utrpení a núdzi. Ku koncu života k nej na púšť prišiel sv. Zosim z Palestíny. Keď sa jej opät opýtal, kto je a odkiaľ prišla, táto divná žena s pokožkou spálenou slnkom, odpovedala:

“Otče, odpusť mi, ale keď ti začnem hovoriť môj príbeh, utečieš odo mňa ako od hada, lebo tvoje uši nebudú schopné zniesť ničomnosť mojich skutkov a vzduch bude zamorený mojou necudnosťou.

„Volám sa Mária a narodila som sa v Egypte. Ako dvanásťročná som šla do Alexandrie, kde som žila sedemnásť rokov ako prostitútka, aby som sa oddávala každému, kto ma chcel. Jedného dňa som sa však dozvedela, že niektorí obyvatelia tohto mesta chodia na púť do Jeruzalema, aby sa klaňali Pravému krížu, a ja som prosila námorníkov, aby ma vzali so sebou na palubu. Pýtali odo mňa peniaze na zaplatenie cesty a ja, keďže som ich nemala, som im ponúkla svoje telo. Takže na loď som sa dostala.

V Jeruzaleme, keď som sa s ostatnými pútnikmi vybrala do chrámu v deň Povýšenia Kríža, cítila som, že mi nejaká ohromná sila bráni prekročiť prah. Trikrát alebo štyrikrát som sa blížila ku dverám chrámu a zakaždým mi táto neviditeľná sila nedovolila vojsť. Všetci ostatní vchádzali slobodne bez akejkoľvek prekážky.

Keď som sa stiahla, začala som chápať dôvod, prečo mi nebol dopriaty pohľad na životodarný Kríž. Slovo spásy sa jemne dotklo zraku môjho srdca a odhalilo mi, že to bol môj nemravný život, ktorý mi nedovoľoval vstúpiť. Začala som plakať a nariekať, biť sa v prsia a vzdychať z hĺbky môjho srdca. A keď som tam stála a plakala, nad sebou som zbadala ikonu Najsvätejšej Matky Božej.

Obrátia sa na ňu svojimi telesnými i duchovnými očami som ju úpenlivo prosila, aby vyprosila odpustenie mojich hriechov a nariadila dovoliť mi vstup do chrámu, aby som mohla adorať Pravý Kríž. Na oplátku som sľúbila, že sa zrieknem sveta a budem žiť v čistote.

Touto modlitbou som získala určitú nádej a pocítila dôveru v milosrdenstvo Matky Božej a znova som sa vybrala do chrámu. Tentokrát som vstúpila bez problémov a ocitla sa na svätom mieste. Keď som zbožne adorovala Svätý Kríž, počula som hlas, ktorý hovoril: „Ak prekročíš Jordán, nájdeš hlboký odpočinok.“

S týmito slovami som opustila chrám a vydala sa na cestu. Pri odchode sa jeden cudzinec na mňa zadíval a dal mi tri mince. Za ne som si kúpila tri bochníky a vzala ich so sebou na cestu.

Prešla som riekou Jordán a došla na púšť, kde som potom žila štyridsaťsedem rokov, počas ktorých som nevidela jedinú ľudskú tvár, živila sa iba týmito tromi bochníkmi, ktoré som si priniesla. Moje šaty boli už dávno zodrané. Počas prvých sedemnástich rokov ma trápili pokušenia. Potom vďaka Božej milosti som nad nimi zvíťazila. Toto je moja história. Hovorím to preto, aby ste sa modlili k Pánovi za mňa, veľkú hriešnicu.“

Potom starý muž padol tvárou k zemi a chválil Boha. Povedala mu: „Teraz ťa poprosím o jednu vec. Pri západe slnka v deň Poslednej večere mi prines Telo Kristovo. Počkaj na mňa na brehoch Jordánu, aby som mohla prísť a mať účasť na životodarnom Dare. Po celú dobu, čo som tu, som sa nepriblížila k Svätým mystériám.“ Starý muž odišiel do svojho kláštora a nasledujúci rok sa vrátil na breh Jordánu aj s konsekrovanou hostiou.

Po chvíli čakania zbadal svätú ženu stáť na druhej strane rieky a premýšľal, ako sa k nej dostať, pretože tam nebola žiadna loď. Potom videl, že urobila znak kríža nad vodami, vstúpila na ne, kráčala po vode, až kým sa k nemu nedostala. V úžase nad týmto zázrakom sa rehoľník chcel hodiť k jej nohám, ale ona ho zastavila: „Otče, nepadaj predomnou na tvár, lebo si kňaz nesúci Telo Kristovo.“ Po prijatí Eucharistie ho požiadala o láskavosť, aby o rok zase prišiel na to isté miesto, kde sa s ním prvýkrát stretla.

O rok teda Zosim prešiel cez riekú a vybral sa na miesto, kde sa s ňou prvýkrát stretol. Našiel ju mŕtvu ležať na piesku. Od žiaľu sa rozplakal, ale neodvážil sa dotknúť jej telesných ostatkov.

Keď premýšľal, či ju pochovať, všimol si nápis v piesku pri jej hlave: „Opát Zosimus, pochovaj telo pokornej Márie na tomto mieste. Vráť do prachu to, čo je prach, a modli sa u Pána za mňa, ktorá odišla 2. apríla, v noc Umučenia nášho Pána, po účasti na Božských tajomstvách.“ [Sv. Mária zomrela v roku 522].

Zosimus si pomyslel: „Je čas spraviť to, čo si želala. Ja som však starý a slabý, ako mám vykopať hrob, keď mám len holé ruky?“

Potom zbadal leva, ktorý sa pomaly blížil a svojimi prednými labami vykopal dostatočne hlboký otvor na uloženie tela. Po jeho pochovaní lev odišiel do hĺbín púšte krotký ako jahňa, zatiaľ čo Zosim sa vrátil do kláštora oslavujúc Krista, nášho Pána a ďakujúc Mu.

Po príchode do kláštora rozpovedal bratom všetko, čo videl a oni sa divili, keď počuli o Božích zázrakoch. A s bážňou i láskou uchovávali spomienku na sväticu.

Komentár prof. Plinia:

Rozjímajme o kráse vzťahu, aký sa tu vytvoril medzi hriechom a pokáním. Hriešnica bol veľmi zlá žena. Sedemnásť rokov žila ten najhorší možný život. Potom sa však vedená nepredvídateľnými cestami Prozreteľnosti obrátila.

Aby sa mohla zúčastniť na sviatku Povýšenia Svätého Kríža v Jeruzaleme, požiadala námorníkov, aby ju vzali so sebou na loď. Urobila však ten najhorší druh obchodu: aby zaplatila za cestu, ponúkla svoje telo.

V Jeruzaleme šla s pútnikmi do chrámu Svätého Kríža. Tam zažila stret medzi dvomi realitami. Na jednej strane jasne videla svoj nehanebný hriech v celej jeho ohavnosti. Na druhej strane si uvedomila, že

Trojediný Boh, ktorý vo svojej nekonečnej čistote má hrozný odpor k tomuto hriechu, nechce, aby hriešnik poškvrnil Jeho svätyňu. Z tohto dôvodu jej neviditeľná sila bránila vstúpiť do chrámu.

Existuje však aj milosť a Božie milosrdenstvo. Utiahla sa a v samote začala činiť pokánie. Videla odpornosť svojho hriechu. Uvedomila si strašné následky hriešneho života a že to bol nebeský hnev, ktorý jej bránil vstúpiť do svätyne. Dvere chrámu, ktoré boli otvorené pre všetkých, boli pre ňu zavreté kvôli jej odpornému životu.

Na stene pri chráme sa prozreteľnosťne nachádzala ikona Panny Márie. Potom stretla Matku Milosrdenstva, Bránu do Neba. Modlila sa k správnej osobe, aby dosiahla milosrdenstvo. Panna Mária ponúkla toto milosrdenstvo a pretože Mária Egyptská ho prijala, bola vyzvaná, aby sa mimoriadnym spôsobom kajala. Úplne utiekla od ľudí. Za mimoriadny hriech, mimoriadne pokánie.

Prekročila rieku Jordán a odišla na púšť, kde strávila štyridsaťsedem rokov v prísnom pokání a za celý čas nikoho nestretla. Krása chýrnej hriešnice zmizla; jej pokožka bola spálená a tmavá; jej šaty sa zodrali na franforce. V tejto samote sa obracala k milujúcemu Bohu.

V prvej fáze mala pokušenia, ale tie potom pominuli. Jej pokánie sa stalo pokáním nevinnej, už nie kajúcej osoby. Dosiahla vysokú úroveň cnosti a hriechy minulosti jej boli úplne odpustené. Potom sa kajala nielen za seba, ale aj za všetkých hriešnikov. Pred svojou smrťou Boh chcel, aby dostala ten najvyšší dôkaz zmierenia, sväte prijímanie.

Potom sa objavil starý mních púšte – svätý kňaz s dlhou bielou bradou, čiernym habitom s dlhou kapucňou a dlhou palicou. Kráčal sám na púšti, žehnal zvieratám, odsudzoval tyranov, obviňoval zločincov, modlil sa a robil zázraky na chorých. Jediným človekom, ktorého poznám v období podobnom obdobiam púštnych otcov, je blahoslavený Charbel Macluf, ktorý stelesňoval prvotné a veľkolepé kúzlo epochy púštnych otcov.

Takže tento svätý opát na púšti prišiel k tomuto stvoreniu a spýtal sa, kto je. Odpovedala moralizujúcimi slovami typickými pre túto epochu: „Otče, odpusť mi, ale keď ti začnem hovoriť môj príbeh, utečieš odo mňa ako od hada, lebo tvoje uši nebudú schopné uniesť ničomnosť mojich skutkov a vzduch bude zamorený mojou necudnosťou. Volám sa Mária a narodila som sa v Egypte.“ Tento úvod má veľkú literárnu krásu a odráža mimoriadnu odvahu jej duše.

Jej láska k Bohu bola taká silná, že keď o rok neskôr šla na prijímanie, prešla cez vodu. To znamená, že Boh jej odpustil všetko, zabudol na všetko; Boh sa stal jej jedinou láskou a ona žila iba vďaka Božej milosti. Deň potom, čo prijala sväte prijímanie, zomrela. Svätý muž sa o rok neskôr vrátil na miesto, kde sa s ňou prvýkrát stretol a našiel tam jej telo. Poslednú vôľu zanechala napísanú do piesku so žiadosťou, aby tam bola pochovaná.

Čistý opát hneď nevedel čo má robiť, pretože nebola oblečená. Nevedel ani, ako má holými rukami vykopať dostatočne hlbokú dieru, aby ju pochoval. Ale na pohreb tejto kajúcnice, ktorá velebila púšť, poslal Boh kráľa púšte, leva. Je to veľmi poetická scéna predstavovať si leva, ktorý vykopáva dieru, zatiaľ čo sa starý muž prizerá. Požehnal jej a pochoval ju. Je úžasné mať tento opis života takej veľkej duše.

Krása kajúcnosti. Naša epocha nemá presnú predstavu o tom, čo je kajúcnosť. Moderná mentalita šíri myšlienku, že kajúcnosť je výlučne prejavom strachu pred Bohom, a že tento strach vylučuje Božiu lásku.

Preto pokánie považuje určitým spôsobom za opak Božej lásky. Nič nie je ďalej od pravdy. Prečo?

Po prvé, pretože Božia bázeň ako cnosť je darom Ducha Svätého, ktorý nemôže zničiť Božiu lásku.

Skutočná Božia bázeň je prostriedkom, ktorý podnecuje lásku k Bohu a spojenie s Ním. Môžeme to vidieť v pokání sv. Márie Egypťskej, ktoré ju priviedlo na vrchol lásky.

Po druhé, pretože pokánie nie je motivované v prvom rade strachom, ale skôr láskou. Strachom je motivovaná kajúcnosť. Kajúcnosť je motivovaná láskou. Človek môže celý svoj život rásť v kajúcnosti, láske k nášmu Pánovi a v intimite s Ním. Toto robil sv. Peter až do svojej smrti. Tieto veci sú vzájomne prepojené.

Preto by náš život sv. Márie Egypťskej nemal strašiť, ale skôr vzbudzovať obdiv voči tejto veľkej kajúcnici. Katolícka cirkev je ako slnečný deň s rôznymi farbami v rôznych častiach dňa. Každá epocha má svoju vlastnú farbu. V živote sv. Márie Egypťskej svieti život prvotnej Cirkvi – veľké hriechy, veľké pokánie, veľké umŕtvovania, panenská nevinnosť a obrovské askézy. Jej život je ako vyzváňanie starého, ťažkého zvona, ktorý znie z minulosti. Toto svetlo a rezonancia z minulosti by mali nadchýňať duše, ktoré skutočne milujú Pannu Máriu.

Prosme sv. Máriu Egypťskú, aby nám dala skutočnú kajúcnosť za naše hriechy, kajúcnosť sprevádzanú pokojom; kajúcnosť, ktorá približuje naše duše k Panne Márii.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/sv-maria-egyptska/>